

**ИНСТИТУТ ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**Правилник за прекугранична акредитација
Regulation on cross border accreditation**

Акт: Р 07

Врз основа на член 14, став 1, алинеја 1 од Законот за акредитација („Сл. Весник на Република Македонија“ бр.120/09 и бр.53/2011) и член 13, став 2 од Статутот на Институтот за акредитација на Република Македонија, Советот на Институтот за акредитација на Република Македонија на седницата одржана на 24.09.2013 година донесе:

Правилник за прекугранична акредитација

1. Цел

Член 1

Директивата 765/2008, меѓу останатото ги дефинира одговорностите и овластувањата на националното тело за акредитација, во случаи кога од него се бара спроведување на постапка за акредитација на тело за оценка на сообразност (ТОС), од земјите членки на ЕУ или ЕФТА (European Free Trade Association) како и земјите кандидати за членство во ЕУ или ЕФТА, или потписнички на MLA или VLA договор.

Член 2

Целта на овој правилник е да се дефинира политиката и активностите на ИАРМ во случај на акредитација на ТОС кое има локации или кое клучните активности ги изведува надвор од територијата на Република Македонија.

2. Поими и дефиниции

Член 3

ТОС – тело за оценка на сообразност

ЕА – Европска соработка за акредитација

ИАРМ – Институт за акредитација на Република Македонија

Прекугранична акредитација – постапка во која телото за оценка на сообразност бара акредитација од акредитационо тело на друга држава.

САТ – Странско акредитационо тело е акредитационо тело, кога тоа акредитира ТОС кое што има локации со клучни активности во држава различна од државата на која што припаѓа акредитационото тело.

ЛАТ – Локално акредитационо тело е национално акредитационо тело на земјата каде акредитираното ТОС е основано. Терминот исто така се однесува и на акредитационото тело на земјата во која се наоѓа локација која што е вклучена во акредитираниот опсег на ТОС, при што акредитацијата е издадена од акредитационо тело на друга земја.

НАТ – Национално акредитационо тело е единствено акредитационо тело на една земја (како кај нас ИАРМ, односно акредитационото тело кое е основано од страна на Владата на Република Македонија).

3. Опис на постапката

Член 4

Во согласност со стандардите, европските директиви и документите на ЕА, ILAC и IAF,

ИАРМ ги има следниве правила и политика кои се однесуваат на прекуграничната акредитација:

- ИАРМ не претставува конкуренција на други национални акредитациони тела при спроведување на постапка на акредитација во ТОС,
- ИАРМ спроведува постапка за акредитација само во ТОС кои се регистрирани и со седиште на територијата на Република Македонија,
- ИАРМ спроведува постапка за акредитација на ТОС кое е со седиште во Република Македонија и има испитни места/локации надвор од територијата на Република Македонија, каде се вршат или не клучни активности само во согласност со Директивата 765/2008/ЕС, барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2006, барањата, односно упатствата наведени во: EA 2/13; *EA Cross Frontier Policy for Cooperation between Members*, IAF GD 3; *Guidance on Cross Frontier Accreditation*, ILAC-G21; *Cross Frontier accreditation – Principles for Avoiding Duplication*.

Член 5

Во случај на барање за акредитација од страна на ТОС на територија надвор од Република Македонија, ИАРМ ќе ги почитува горенаведените документи на EA, ILAC и IAF, и ќе спроведе постапка на акредитација само под следните услови:

- а) во случај кога државата во кое е основано ТОС нема основано национално акредитационо тело;
- б) во случај кога националното акредитационо тело на државата во која што е основано ТОС подносител на пријавата, нема воспоставено акредитациона шема која го опфаќа бараното подрачје на акредитација;
- в) во случај кога националното акредитационо тело на државата во која што е основано ТОС подносител на пријавата, не е потписник на EA MLA за бараната акредитациона шема.

Член 6

Пред да започне било какви активности, ИАРМ од телото за оцена на сообразност ќе побара:

- а) доказ дека националното акредитационо тело каде е ТОС легално идентификувано е информирано за барањето кое е доставено до ИАРМ, за отпочнување на постапка за акредитација
- б) согласност од ТОС, ИАРМ да го извести националниот акредитационо тело за примената пријава за акредитација
- в) доказ, односно изјава дека барањето за акредитација не е доставено до ниту едно друго акредитационо тело.

Член 7

Доколку ИАРМ одлучи да отпочне постапка за акредитација во ТОС кое е регистрирано надвор од територијата на Република Македонија, ИАРМ до националното акредитационо тело на државата каде е регистрирано ТОС ќе достави предлози да биде набљудувач во постапката за акредитација, или да предложи оценувачи од својот пул на оценувачи, кои ќе бидат дел од комисијата за оценување на ИАРМ, или ќе предложи да спроведат заедничко оценување.

Член 8

Телата за оцена на сообразност кои се правни лица со седиште во Република Македонија, можат своите активности од акредитираното подрачје да ги спроведуват и надвор од територијата на Р.М. Претходно за истото треба да биде информиран и ИАРМ, преку доставена Пријава за акредитација, во зависност за каков вид на ТОС се работи.

Член 9

При спроведување на активностите надвор од границите на Република Македонија од страна на телата за оцена на сообразност, можни се две сценарија и тоа:

- ТОС вршат услуги на оцена на сообразност вон границите на Република Македонија и
- ТОС кои во својата организациска шема имаат издвоени локации на територија на друга/и држава (канцеларии, претставништва и сл.) и на истите се спроведуваат клучни активности (наведени во точка 7.5.7 од стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2006), како дел од акредитираниот опсег.

Член 10

Кога телото за оцена на сообразност, кое е регистрирано како правен субјект во Република Македонија и кога своите активности ги спроведува надвор од границите, во рамките на постапката за акредитација и согласно ПР 05-08 Процедура за земање на примероци за време на оценување, се спроведуваат сведочења на сите елементи на функционирањето на ТОС согласно соодветниот стандард .

При прекугранична акредитација, исто така треба да се земе предвид и законската легислатива (документу ја има) за соодветната дејност во земјата во која ТОС врши активности, а е надвор од територијата на Република Македонија.

4. Применети документи

Член 11

При изработка на овој Правилник се применети следниве документи:

- МКС EN ISO/IEC 17011:2006,
- EA 2/13 *EA Cross Frontier Policy for Cooperation between Members*,
- IAF GD 3 *Guidance on Cross Frontier Accreditation*,
- ILAC-G21 *Cross Frontier accreditation – Principles for Avoiding Duplication*.

5. Преодни и завршни одредби

Член 12

Овој правилник влегува во сила со денот на неговото донесување.

Датум: 24.09.2013 година

Претседател на Советот,

м-р Борче Размоски